

ممدوده: شرح ابن عقیل، از باب اعمال المصدر تا ابتدای باب المکایه

تستی

۱. کدام یک از کلمات زیر نمی‌تواند به مرفوعش اضافه شود؟

- أ. مصدر   ب. اسم مفعول   ج. اسم فاعل   د. صفت مشبیه

۲. اُخْتَصَّتْ ..... مِنْ بَيْنِ حُرُوفِ الْعَطْفِ بِأَنَّهَا يُعْطَفُ بِهَا حَيْثُ لَا يُكْتَفَى بِالْمَعْطُوفِ عَلَيْهِ وَ اخْتَصَّتْ ..... بِأَنَّهَا تَعْطَفُ مَا لَا يَصْلِحُ أَنْ يَكُونَ صَلَةً - لَخُلُوهَ عَنِ ضَمِيرِ الْمَوْصُولِ - عَلَى مَا يَصْلِحُ أَنْ يَكُونَ صَلَةً - لِاشْتِمَالِهِ عَلَى الضَّمِيرِ.

- أ. الواو - ثمّ   ب. الواو - الفاء   ج. الفاء - الفاء   د. الفاء - ثمّ

۳. منادای مندوب «موسی» و «غلامه» به ترتیب چه می‌شود؟

- أ. واموساه - واغلامهوه   ب. واموساه - واغلامهاه   ج. واموسياه - واغلامهوه   د. واموسياه - واغلامهاه

۴. نون تأکید به کدام یک از افعال زیر ملحق نمی‌شود؟

- أ. فعل الأمر   ب. الفعل المضارع المنفی الواقع جواب قسم   ج. الفعل المضارع المستقبل الدالّ علی طلب   د. الفعل المضارع الواقع شرطاً بعد «إن» الموكّد بـ «ما»

تشریحی

۱. جمله جواب قسم در هر یک از فرض‌های زیر، مقرون به چه چیزی می‌شود؟

أ. إن كان جواب القسم جملة فعلية مثبتة مصدرية بمضارع: ب. إن كان جواب القسم جملة فعلية مثبتة مصدرية بماض:

۲. برای هر یک از اسم عددهای زیر مثال بزنید.

أ. اسم عدد مضاف: ب. اسم عدد مرکب:

ج. اسم عدد مفرد: د. اسم عدد معطوف:

۳. اصطلاحات زیر را همراه مثال تعریف کنید.

أ. نعت مقطوع: ب. نعت سببی:

۴. به موارد خواسته شده پاسخ دهید.

أ. مصدر مرة از فعل «ضَرَبَ»:

ب. مصدر هيئة از فعل «جَلَسَ»:

ج. مصدر مرة از فعل «رَحِمَ رَحْمَةً»:

د. مصدر مرة از فعل «أَكْرَمَ»:

* ذَهَبَ جَمَاعَةٌ مِنَ الْكُوفِيِّينَ - وَ مِنْهُمْ الْفِرَاءُ - إِلَى أَنْ «نَعِمَ» وَ «بَشَسَ» اسْمَانِ وَ اسْتَدَلُّوا بِدُخُولِ حَرْفِ الْجَرِّ عَلَيْهِمَا فِي قَوْلِ بَعْضِهِمْ «نَعِمَ السَّيْرُ عَلَى بَشَسِ الْعَيْرِ».

۵. استدلال بعض کوفیین بر اسم بودن «نعم» و «بشس» را بیان کنید. ب. جواب مطرح شده از این استدلال چیست؟

۶. چهار مورد از شروط فعلی که از آن افعال تفضیل ساخته می‌شود را بنویسید.

۷. نوع بدل را در مثال‌های زیر مشخص کنید.

أ. إِعْرَفَهُ حَقَّهُ:   ب. أَكَلْتُ خُبْزاً لِحْمًا: ج. أَوْعَدَنِي بِالسَّجْنِ وَ الْأَدَاهِمِ رِجْلِي: د. قَبْلَهُ الْيَدِ:

۸. عبارت «وَ اصْرَفْنَا مَا نُكْرِمُ مِنْ كُلِّ مَا التَّعْرِيفُ فِيهِ أَثَرٌ» را با مثال توضیح دهید.

۹. «إِذْنَ» در چه صورتی به فعل مضارع نصب می‌دهد؟ با ذکر مثال توضیح دهید.